

Operation for kræft i munden eller på tungen (cavum oris cancer)

Du skal opereres for kræft i munden eller på tungen (cavum oris cancer).

Vi anbefaler tre proteindrikke dagligt i 5 dage op til operationen.

SÅDAN FOREGÅR OPERATIONEN

Dagen før operationen

Dagen før operationen får du taget blodprøver og eventuelt et hjertekardiogram på afdelingen. Du skal mødes med en talepædagog på sengeafdelingen, som vil fortælle dig, hvordan hun kan hjælpe dig efter operationen. Resten af dagen foregår stille og roligt.

Operationsdagen

Om morgenen på operationsdagen får du udleveret operationstøj og målt temperatur, og du får muligvis smertestillende medicin efter aftale med narkoselægen. En portør følger dig på operationsgangen.

På operationsgangen får du lagt en plastikslange (venflon) i en blodåre i hånden. Herigennem får du medicin, der får dig til at falde i søvn.

Når du er bedøvet, får du:

- forebyggende antibiotika for at undgå infektion
- anlagt et blærekateter, som du får fjernet, når du kommer tilbage på sengeafdelingen
- anlagt en ernæringssonde, som du vil få sondemad og medicin igennem efter operationen. Vi lægger sonden ind gennem næsen og ned i din mave.

Det er individuelt, hvad der sker ved det kirurgiske indgreb. Det afhænger blandt andet af størrelsen på din kræftknude og dens beliggenhed. Vi fortæller dig til forundersøgelsen, hvordan indgrebet foregår.

SÅDAN FORBEREDER DU DIG

Mød fastende til aftalen

Du skal faste inden bedøvelsen, så din mavesæk er helt tom. Møder du ikke fastende, kan vi være nødt til at aflyse din aftale. Følg derfor disse regler:

- Du må ikke spise fra 6 timer inden undersøgelsen eller behandlingen. Du må heller ikke drikke mælkeprodukter.
- Du må gerne drikke klare væsker indtil 2 timer før. Det kan fx være vand, saftvand eller te og kaffe uden mælk.
- For dit velbefindende før og efter bedøvelsen anbefaler vi, at du drikker et stort glas sød saft 2 timer før den planlagte undersøgelse eller behandling og derefter ingenting, indtil bedøvelsen er overstået.
- Du må indtage medicin ifølge aftale med anæstesiologen. Spørg, hvis du er i tvivl.

Vask dig grundigt før operationen

Tag et bad om aftenen eller morgenen, og vask dig grundigt med vand og sæbe. Tag rent tøj på. Undlad smykker, piercinger, ur og lignende genstande, der er samlested for bakterier. Så har du gjort det, du kan, for at mindske risikoen for infektion.

Fjern make-up og løse genstande

Af hensyn til hygiejne og sikkerhed under operationen skal du forberede dig således:

- **Make-up.** Fjern al make-up og neglelak. Under operationen skal vi kunne iagttage din hud naturlige farver.
- **Daglige hjælpemidler.** Briller, høreapparat og tandprotese tager vi af dig lige inden narkosen.
- **Kontaktlinser.** Linser må du gerne beholde i. Fortæl dog sygeplejersken, hvis du bruger linser.

Fjern skæg og hår på brystkassen

Fjern eventuelt skæg samt hår øverst på brystkassen før operationen.

EFTER OPERATIONEN

På opvågningen

Efter operationen bliver du kørt på opvågningsafdelingen, hvor du skal tilbringe den første nat. Du har stadig drop i hånden og muligvis ilt i næsen. Begge dele fjernes, når din tilstand tillader det.

Om eftermiddagen informerer lægen dig om operationen under stuegang. Du får også at vide, om du må eller ikke må drikke vand. Dette er individuelt og afhænger af operationens omfang.

Du får medicin for eventuelle sårsmarter gennem hele indlæggelsen.

Mens du ligger på opvågningen, bliver du kørt på Radiologisk Afdeling. Her får du taget et røntgenbillede, som skal bekræfte, at ernæringssonden er placeret rigtigt i din mave.

Du starter med at få sondemad om morgenen dagen efter operationen.

Tilbage til sengeafdelingen

Dagen efter operationen kommer du tilbage til sengeafdelingen.

De første 2 døgn efter operationen får du sondemad via en lille pumpe. Når din mave har vænnet sig til sondemaden, skal du have sondemad 5 gange om dagen. Det tager ikke ret lang tid. Du får også din medicin gennem sonden, så længe du ikke må spise. Vi vejer dig hver 3 dag for at sikre, at du ikke taber dig.

Når lægen vurderer, at dit sår i munden er klar til det, kan du begynde at få flydende kost. Hvis det går uproblematisk, kan du den efterfølgende dag starte med blød mad, altså mad, der er nem at tygge. Det kan dog stadig være nødvendigt at supplere med sondemad.

Du kan have en fornemmelse af 'kriller' i halsen i dagene efter operationen. Det skyldes et rør, som du har haft i lufrøret, og som du har fået luft igennem under operationen. Generne forsvinder efter nogle timer, eventuelt først efter nogle dage.

Enkelte oplever også hævelse i ansigtet efter operationen. Hævelsen aftager som regel inden for nogle døgn.

Det er vigtigt, at du holder din mund ren under indlæggelsen. Vi hjælper dig og vejleder dig om, hvordan du skal gøre det.

Du skal have antibiotika i 3-7 dage efter operationen. Det får du via en kanyle i en blodåre.

Når vi vurderer, at du uden problemer får den mængde mad og drikke, du har behov for, og du ellers har det godt, kan du udskrives. Indlæggelsestiden varierer fra patient til patient.

MULIGE FØLGEVIRKNINGER OG KOMPLIKATIONER

Operation i mundhulen har en række følger (sequelae), som er uundgåelige. Disse følger er blandt andet afhængige af kræftknudens beliggenhed og størrelse, om man tidligere har fået strålebehandling, om man ryger og fortsætter med det, og om man har andre kroniske sygdomme.

Ved forundersøgelsen har du fået information om, hvilke følger du må forvente ved en operation. Følger kan fx være ændret og besværet tale, ændret spise- og synkefunktion, smerter og følestyrrelser i mundhule samt nedsat gabebevne.

Tungen kan føles stram, og det vil være svært at skubbe eller bevæge maden rundt i munden. Det kan også være svært at forme ordene, som du plejer. Dette vil talepædagogen og eventuelt en ergoterapeut hjælpe dig med at genoptræne.

I nogle få tilfælde kan synkefunktionen efter en operation blive så vedvarende forringet, at ernæring gennem en sonde kan være nødvendig.

Efter operation for mundhulekræft kan der også tilståede komplikationer. I de første dage efter operationen kan der opstå blødning eller infektion. I de fleste tilfælde forbygger vi infektion ved at give antibiotika under operationen og i dagene efter.

NÅR DU KOMMER HJEM

Sygemeld dig

Det er individuelt, hvor længe man skal være sygemeldt. Det afhænger også af, om du skal have efterbehandling. Som udgangspunkt skal du regne med at være sygemeldt i 4-8 uger.

Tag smertestillende medicin

Tag smertestillende medicin som aftalt ved udskrivelsen.

Hold god mundhygiejne

Efter udskrivelsen er det vigtigt, at du fortsætter med den mundhygiejne, som personalet har undervist dig i. Herved mindsker du risiko for infektion, og såret heles bedre, hvis operationsstedet holdes rent.

Tag den med ro i den første tid

I de første 2-3 uger skal du undgå fysisk aktivitet, herunder kondiløb, hårdt fysisk arbejde og tunge løft på 10 kg og derover.

Tjek dine forsikringer

Vi anbefaler dig at tjekke, om du er forsikret mod 'kritisk sygdom'.

Kontakt os, hvis du får problemer i den første tid

Kontakt ambulatoriet eller sengeafdelingen, hvis du er i tvivl om noget efter udskrivelsen, eller hvis du oplever følgende symptomer:

- Temperatur over 38 grader
- Rødme og hævelse eller betydelige/tiltagende smerter omkring operationsstedet.

KONTROL

Cirka 2 uger efter operationen skal du til kontrol i vores ambulatorium. Her får du svar på mikroskopiundersøgelsen af det fjernede væv, og vi tjekker operationsstedet. Vi informerer dig også om eventuel efterbehandling og om efterfølgende kontrolforløb.

Cirka 6 uger efter operationen skal du til opfølgning hos talepædagogen.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

Øre-, Næse-, Halskirurgisk Speciale

Ambulatoriet

Tlf. 97 66 27 12

Vi træffes bedst:

Mandag – fredag kl. 8.30 – 14.30

Dagbehandling Syd

Tlf. 97 66 20 05

Vi træffes bedst:

Mandag – fredag kl. 7.00 – 19.00

Sengeafdeling NHH

Tlf. 97 66 24 56

Efter kl. 14.30 og i weekender